

97

HIZTEGI BATUA

paso - pikaldi

- paso** 1 (karta(-)jokoan erabiltzen dena); 2 *Ipar.* iz. 'zartakoa'
- pasodoble**
- pasta** 1 *Zub.* 'lan bat egiteko behar diren ekaiak'
- pasta** 2 'orea'
- hortzetako pasta**
- pastel** *Heg.* = **pastiza**
- pastelgile**
- pastilla**
- pastiza** *Ipar.* = **pastel**
- pastoral** 'Zuberoako teatroa'
- patar** *Ipar.* eta *Naf.* 'aldapa'
- patari** *Bizk.* 'piztia'
- patartsu** *Ipar.*
- patata**: *Solanum tuberosum*
- patata(-)zomorro** = **patata(-)koko**: *Leptinotarsa decemlineata*
- patena**
- patentatu**, **patenta**, **patentatzen**, *du* ad.
- patente**
- paternalismo**
- patin** 1 *Bizk.* 'putzu artifiziala'
- patin** 2 h. **irristailu**
- patio**
- patogeno**
- patologia**
- patologiko**
- patriarka**
- patrika** *Heg.* 'sakela'
- patroi**
- patruila**
- pats**
- patzar** 'edari bizia'
- patu** *Heg.* 'zoria'
- patxada**
- patxadatsu**
- patxaran** 'edaria'
- pauma**: *Pavus cristatus*
- pausaje** *Heg. Herr.* 'ibilera, pausoa emateko modua'
- pausaldi**
- pausaleku**
- pausarazi**, **pausaraz**, **pausarazten**, *du* ad.
- pausatu**, **pausa**, **pausatzen**, *Ipar.* batez ere 1 *da* ad. 'atseden hartu; hil; jarri'; 2 *du* ad. 'jarri, ipini'
- pauso** *Heg.* 'urratsa': *pauso bat egin, eman*
- pausoka**
- pausu** 'atsedena, geldialdia'

pazia 'pertzat'

pazientzia

pazientzia hartu

pazko

pe *Ipar.* (leku-denborazko kasuetan): *zuhaitz baten pera badoa etzatera*

peaje* e. bidesari; ordaintoki

pedagogia: *pedagogia(-)metodoa*

pedagogiko

pedagogo

pedal

pedante

pedantekeria

pedaxu* e. petatxu

pederasta

pediatra

pediatria

pegar

pegargile

pegartara *Ipar.*

pegartegi

peioratibo

peita* e. beita

peitu *Zah.* edo *jas.:* *ur peituz zimeltzen den lorea*

peitu izan 'falta izan': *gauza baten peitu naiz*

peitutasun *Ipar.* *Zah.* 'urritasuna, gabezia'

peka *Heg.* 'orina'

pekada *Ipar.* 'oilagorra'

pekari: *Tayassu sp.*

pekatsu *Heg.*

pekatu* e. bekatu

pekazto *Bizk.* 'pekatsua'

peko *Ipar.* 'azpikoa, mendekoa'

pelagiko

pelegrin *Ipar.* 'erromesa'

pelikano: *Pelecanus onocrotalus*

pelikula *Heg.* h. film

pelota* e. pilota

peluka* e. ilorde

pena

pena izan

penagarri

penalti

penarazi, penaraz, penarazten, *du* ad.

penatu, pena(tu), penatzen, *du/du* ad.

pendiz 'aldapa'

pendulu

penintsula = erdiuharte

penitente

penitentzia

penizilina

pentagono

pentametro

pentano

pentoka *Ipar.* 'muinoa'

pentsabide

pentsaera

pentsaezin

- pensaketa** 1 *Ipar.* adlag. 'pentsatzen': *pensaketa dago*; 2 'pentsatzea': *gizonak anitz pentsaketa egiten du*
- pentsakizun**
- pentsakor**
- pentsalari**
- pentsamen**
- pentsamendu**
- pentsamolde**
- pentsarazi**, **pentsaraz**, **pentsarazten**, *dio* ad.
- pentsatu**, **pentsa**, **pentsatzen**, *du* ad.
- pentsatzaile**
- pentsio**
- pentsiodun**
- pentsu** 1 *Ipar.* 'gogoeta, pentsamendua'
- pentsu** 2 *Heg.* batez ere, *Herr.* '(abereen) bazka, janaria'
- pentze** 'belardia'
- pentzudan** *Bizk.:* *arazo hori nire pentzudan utz ezazue*
- peoi**
- peonia**: *Paeonia officinalis*
- peontza**
- pepelerdo** *Bizk.* 'irain(-)hitza'
- pepino** *Heg.* = **luzoker**: *Cucumis sativus*
- perdigoi** = **draia**
- perediku** 'pastoralen hitzaurreari eta azkenari ematen zaien izena'
- perfektu** 1 izond.; 2 *Gram.** e. **burutu**
- perfekzio**
- perfekzionatu**, **perfekziona**, **perfekzionatzen**, *da/du* ad.
- perfume**
- pergamino**
- pergola**
- peria*** e. **feria**
- perifراسي**
- perigeo**
- peril** *Zah.* 'arriskua'
- perimetro**
- periodiko** 1 izond. 'aldizkakoa': *sistema periodikoa*; 2 *Heg.* iz. h. **egunkari**
- periodo** batez ere *Fis.*
- periskopio**
- peritonitis**
- peritu**
- peritutza**
- perka**: *Perca fluviatilis*
- perkal**
- perla**
- perla(-)ostra**: *Pinctada margaritifera*
- perlesia** *Heg.* *Herr.* 'elbarritasuna'
- perlesiadun** 'elbarria'
- perlesiatu** *Ipar.* 'elbarria'
- perloi** = **arraingorri**: *Triglidae fam.*
- pernil** *Bizk.* 'urdaiazpikoa'
- perpaus**
- perpendikular**
- perra*** e. **ferra**
- perraitz**: *Anthriscus cerefolium*
- perreka** *Ipar.* izond. 'baztergarria, baliorik gabekoa'
- perretxiko**
- perrexil**: *Petroselinum crispum*

perruka* e. ileorde

perspektiba

pertika

petola = butroi 'arrantza(-)tresna'

pertsegitu, pertsegi, pertsegitzen, *Heg.*, *du ad.*

pertsegitzaile

pertsekuzio

pertsiana *Heg.* 'sareta'

persona

personaia

personal izond.

pertxenta

pertz

pesia *Ipar.* 'kopuru handia; uholdea'

pesiaka

pesimismo 'ezkortasuna'

pesimista 'ezkorra'

peskiza *Ipar.* 'itxaropena'

peskizan

peso 'hainbat herritako (batez ere Hego Ameriketako) dirua'

petalo 'lore(-)hostoa'

petatxatu, petatxa, petatxatzen, *du ad.*

petatxatzaile

petatxu 'adabakia'

peto 1 izond., batez ere *Bizk.* 'berdina, erabatekoa': *aitaren petoa da seme gaztea; euskaldun petoa; azkoitiar petoa*; 2 iz. *Ipar.* 'balio gutxiko dirua'; 'hutsegitea'

peto-peto 'erabatekoa, benetakoa'

petral 1 izond.

petral 2 iz. 'teilatuko armadurako egur luzekakoa, gapirioei eusten diena'

petraldu, petral(du), petraltzen, *du/du ad.*

petralkeria

petrikilo

petrolio

petunia: *Petunia sp.*

petxa 1 *Heg.* 'zerga'

petxa 2 *Zub.* g. er. 'hutsa, akatsa'

petxatu, petxa(tu), petxatzen, *Heg.*, *du ad.* 'zerga ipini'

petzero *Ipar.* 'mendekoa'

peza *Ipar.* 1 'zattia, puska'; 2 'makina-tresnetako zati alda daitekeena'; 3 'txanpona'

pezako 'zati bakarreko': *pezako galtzak*

pezeta

pezoi '(lurrezko) hesia'

pezoin* e. pezo

pezu *Zub.* iz. eta izond. 'pisua'

pianista

piano

piano(-)jotzaile

piastra

pier* e. fier

pieza

pigmentazio

pigmentu

pigmeo

pijama

pijo *Gip.* 'trebea, behar bezalakoa': *andre prestu eta pijoa; Bautista Basterretxe mutiko pijoa*

pik *Ipar.* adlag. '(pilotan)'

pika 1 *Heg.* 'lantza, ezten(-)haga'

pika 2 *Ipar.* 'mika'
pikabuztan *Ipar.*
pikadore *Heg.*
pikaldi *Ipar.* 'ebakialdi'

(Euskaltzaindiak, Bilbon, 1999ko martxoaren 26an eta, Donostian, 1999ko apirilaren 23an, onartua)